

Voorstel aan : Gemeenteraad van 25 november 2013
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 12 november 2013
Nummer : 46
Onderwerp : Actualisatie van de Regiovisie Groningen-Assen en Netwerkanalyse 2013
Bijlage(n) : 1. Veranderende context, blijvend perspectief
2. Concept raadsbesluit

Samenvatting : De Stuurgroep van de Regiovisie Groningen-Assen heeft in juli 2012 besloten de samenwerking te evalueren en een nieuw toekomstperspectief op te stellen met daarin een vertaling naar een vernieuwde organisatie en benodigde instrumenten, waaronder een financieel perspectief. Bij deze evaluatie is ook de actualisatie van de Netwerkanalyse uit 2006 betrokken.

Voorgestelde beslissing : Voorgesteld wordt:

1. In te stemmen met de actualisatie van de Regiovisie Groningen-Assen, zoals verwoord in het rapport 'Veranderende context – blijvend perspectief' en in principe in te stemmen met geactualiseerde Netwerkanalyse 2013 inclusief de daarin opgenomen Bereikbaarheidsstrategie, de nieuwe visie op het hoogwaardig openbaar vervoer en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma.
2. Mochten de reacties van de deelnemende gemeenten en provincies aanleiding voor de Stuurgroep zijn substantiële veranderingen aan te brengen in haar voorstellen, de raad opnieuw consulteren.

Inleiding

In het huidige convenant van de Regiovisie Groningen-Assen is vastgelegd dat eens per vier jaar de samenwerking wordt geëvalueerd en zo nodig de koers wordt bijgesteld. De meest recente evaluatie heeft plaatsgevonden in 2009. Naast deze formele aanleiding vraagt zeker ook de nieuwe realiteit tot een bezinning op inhoud, vorm en werkwijze van de samenwerking. De stuurgroep van de Regiovisie besloot daarom in juli 2012 de evaluatie te vervroegen en vervolgens een toekomstperspectief op te stellen met daarin een vertaling naar een vernieuwde organisatie en benodigde instrumenten, waaronder een financieel perspectief. Daarbij was er behoefte om de Netwerkanalyse uit 2006 te actualiseren om te komen tot een aangepaste bereikbaarheidsstrategie in de Regio. Bereikbaarheid is een belangrijke bouwsteen in de regionale samenwerking. Actualisatie was nodig: enerzijds vanwege het niet doorgaan van de Regiotram als ruggengraat van het regionale openbaar vervoersysteem en het schrappen van de spoorlijn Heerenveen-Groningen, en anderzijds omdat de mobiliteit zich de afgelopen jaren anders heeft ontwikkeld dan voorzien. Dit als gevolg van economische, demografische en technologische ontwikkelingen.

Totstandkoming

Regiovisie

Op 14 juni 2013 heeft de Stuurgroep van de Regiovisie het eindconcept van de actualisatie Regiovisie en de hoofdlijnen van de geactualiseerde Netwerkanalyse vastgesteld. Deze is besproken met raads- en Statenleden tijdens een regionale bijeenkomst op 2 september 2013. De Stuurgroep heeft vervolgens op 9 september 2013 het actualisatierapport Regiovisie en het eindrapport Netwerkanalyse vastgesteld en vrijgegeven voor verzending aan de gemeenteraden en Provinciale Staten.

Netwerkanalyse

Na de besluitvorming in de gemeenteraad van Groningen over de RegioTram is in opdracht van de Stuurgroep Groningen-Assen een herstart gemaakt met de actualisatie van de Netwerkanalyse, mede als bouwsteen voor de actualisatie van de Regiovisie. Op 8 april 2013 is voor raads- en Statenleden in regionaal verband in Assen een informatiebijeenkomst georganiseerd over de stand van zaken van de Netwerkanalyse. Daar is ook een nieuwe lange termijnvisie op het openbaar vervoer gepresenteerd. In de periode daarna is dit uitgewerkt in maatregelpakketten. Op 14 juni 2013 heeft de Stuurgroep Regio Groningen-Assen, op advies van het portefeuillehoudersoverleg Verkeer en Vervoer, ingestemd met het maatregelpakket Netwerkanalyse en de voorgestelde financiële dekking van de Regiovisie. Dat eindrapport is op 9 september 2013 vastgesteld door de Stuurgroep Regio Groningen-Assen en vrij gegeven voor verzending aan de gemeenteraden en Provinciale Staten.

De nieuwe visie op openbaar vervoer is kort beschreven in het hoofdstuk Bereikbaarheidsstrategie en uitgewerkt in de aparte bijlage HOV-visie.

Samenvatting van de geactualiseerde Regiovisie

De bijzondere kracht van de Regio Groningen-Assen ligt in de vrijwillige samenwerking tussen gemeenten en provincies. De samenwerking is een middel om gezamenlijke doelen te bereiken. De ruimtelijke en economische vraagstukken van vandaag en morgen stoppen niet bij gemeente- of provinciegrenzen. Vanuit dat besef is de samenwerking destijds ontstaan. De kracht van de samenwerking bewijst zich juist nu in tijden van een economische recessie, demografische krimp, toenemende werkloosheid en onzekerheid. De context mag dan drastisch veranderd zijn, de betekenis van en het perspectief voor de Regio Groningen-Assen zijn blijvend. Groningen-Assen zal ook de komende decennia een groeiende bevolking kennen. De concentratie van werk, opleiding en voorzieningen zet zich door.

De werkgelegenheid zal zich vooral concentreren in de steden Groningen en Assen, met als gevolg dat de dagelijkse pendel van en naar de steden toeneemt. In een gebied waar voor bewoners, bedrijven en activiteiten de gemeente- en provinciegrenzen er nauwelijks toe doen, zullen individuele overheden gezamenlijk moeten handelen.

In het bijgevoegde Rapport 'Veranderende context, blijvend perspectief – actualisatie Regiovisie Groningen-Assen' wordt - na een kort historisch overzicht - een algemene schets gegeven van waar de regio en de regionale samenwerking op dit moment staat (Visie). Er wordt ingegaan op de actuele ontwikkelingen, op het perspectief en de betekenis van de Regio Groningen-Assen en op het blijvend belang van de regionale samenwerking. Op basis daarvan worden de speerpunten benoemd voor het werken in de Regio Groningen-Assen voor de komende periode.

In het tweede deel van het rapport (Agenda) worden de geformuleerde speerpunten vertaald in een praktische agenda. Daarbij wordt een onderscheid aangebracht in wat de Regio zelf zou moeten oppakken ('RGA doet') en wat zij vooral van anderen verwacht ('RGA agendeert'). Al naar gelang het onderwerp kan het samenwerkingsverband een coördinerende of stimulerende rol spelen. De organisatorische en financiële consequenties zijn weergegeven in de hoofdstukken 4 en 5 van het rapport.

De geactualiseerde Netwerkanalyse

De interne bereikbaarheid is een noodzakelijke voorwaarde voor een goede regionale ontwikkeling. Hier ligt een actieve rol van het samenwerkingsverband weggelegd. De aandacht en cofinanciering richt zich op het organiseren van een hoogwaardig openbaar vervoer (HOV), het realiseren van P+R voorzieningen en van de Fietsroute Plus. Parallel aan de actualisatie van de Regiovisie is de Netwerkanalyse van 2006 geactualiseerd. Uit de herijking van de Netwerkanalyse blijkt dat de in 2006 ingezette bereikbaarheidsstrategie succesvol is geweest. Zij is nog steeds stevig genoeg om uiteenlopende ontwikkelingen en trends op te kunnen vangen, waardoor de regio bereikbaar blijft. Op onderdelen verdient de strategie wel extra accenten. Blijvend uitgangspunt is dat de bereikbaarheid in de regio benaderd wordt vanuit een integraal vervoerssysteem voor auto, fiets, bus en trein, aangevuld met maatregelen op het gebied van mobiliteits- en verkeersmanagement. Op basis van de bereikbaarheidsstrategie is een bereikbaarheidsprogramma 2013-2020 opgesteld. Dit herijkte programma maakt onderdeel uit van de geactualiseerde visie. Aan het zogenaamde Basispakket bereikbaarheid wordt vanuit het regiofonds € 62 miljoen bijgedragen. Voorts hebben de provincie Groningen en de gemeente Groningen bestuurlijke afspraken gemaakt over dekking van de Nieuwe ambities (HOV-Assen en Prioriteiten Groningen Bereikbaar). Voor een samenvatting verwijzen wij u naar het rapport van de geactualiseerde Netwerkanalyse 2013.

Financiën Regiovisie

De veranderde financiële context is ook een gegeven. De Stuurgroep stelt voor de bijdragen van de individuele partijen met 30% te verlagen ten opzichte van de oorspronkelijke bijdrage (jaar 2010). Met dit bijdrageniveau tot en met 2023 (was tot nu toe tot en met 2020) zijn de exploitatie en het financieel meerjarenperspectief van de Regiovisie geborgd.

De jaarlijkse bijdrage van de gemeente Haren was in 2010, € 110.856,-. Deze bijdrage is tot en met 2013 tijdelijk verlaagd tot € 99.770,-. Het huidige voorstel leidt er toe dat de jaarlijkse bijdrage met ingang van 1 januari 2014 daalt tot € 77.599,-. Voor de jaarschijven 2014 en verder is dit reeds verwerkt in de conceptbegroting 2014.

Het financieel meerjarenperspectief van de Regio Groningen-Assen ziet er dan als volgt uit:

Financieel meerjarenperspectief Regio Groningen-Assen			
LASTEN	2013-2020	BATEN	2013-2023
Bestaande verplichtingen in het huidige MIP:			
- Substantiële projecten		Saldo Regiofonds 1-1-2013	27,7
- Compensatiegelden			
- Bereikbaarheid			
- Kleine regionale projecten			
- Regiopark (8,9)			
- Programmabureau 2013			
Sub totaal	30,9		
		Gemeente Groningen	10
		Bijdragen deelnemers (nieuw)	72,9
Na actualisatie (nieuw beleid):			
Bereikbaarheid (Basispakket netwerkanalyse)	62		
Economie	1,2		
Regionale Projecten	8		
Innovatie	4		
Organisatiekosten, incl. het Programmabureau	4,5*		
Totaal	110,6		110,6
x 1.000.000			
* E.e.a. is afhankelijk van de uitwerking naar een vernieuwd Programmabureau			

Maatregelpakket (ten opzichte van de RGA begroting 2013)	
Taakstelling Regionale Projecten (voorheen Begroting Regiopark)	30% (= € 3,4 mln)
Taakstelling Economie (voorheen Begroting Economie, Wonen, Profilering)	80% (= € 4,4 mln)
Organisatiekosten, incl. het Programmabureau	PM*
Schrappen van de Regiotram uit het Regiofonds	33 mln
<ul style="list-style-type: none"> Nu harde verplichtingen en toezeggingen worden nagekomen, zijn de bezuinigingsmaatregelen uitsluitend toepasbaar in de zgn. vrije ruimte (Begroot 2013-2020 minus Verplichtingen = vrije ruimte). Binnen deze vrije ruimte vinden bovengenoemde taakstellende bezuinigingsmaatregelen plaats. De uitwerking van de bezuinigingsmaatregel op grond van het Financieel Meerjarenperspectief dient plaats te vinden in het vernieuwde -en nog op te stellen- Meerjaren Investeringsprogramma (2013-2020). 	
* E.e.a. is afhankelijk van de uitwerking naar een vernieuwd Programmabureau	

Haren en de geactualiseerde Regio Groningen-Assen

Besluitvorming tot nu toe

In de recente Stuurgroepvergadering van 14 juni jl. hebben wij in principe ingestemd met het hele pakket zoals dat nu voorligt. Inhoudelijk is in de zomermaanden aan de stukken niets veranderd. Deze tijd is gebruikt om de regiostukken tekstueel en qua lay-out te verbeteren. De gemeenteraad is op de hoogte gebracht van de eerder genoemde regionale informatiebijeenkomst die op 2 september jl. is gehouden en van de voorgenomen verdere procedure. Op 8 oktober 2013 is uw raadscommissie geïnformeerd over de actualisatie van de Regiovisie Groningen-Assen, inclusief de bijgestelde regionale bereikbaarheidsstrategie, en het nieuwe financiële meerjarenperspectief van de regio.

De raden en Staten van de aan de regio deelnemende gemeenten en provincies worden tot 1 november a.s. in de gelegenheid gesteld om te reageren op de voorstellen van de regio. Die reacties worden door de Stuurgroep van de regio verwerkt in een nota van reactie en in een definitief voorstel. In de tweede helft van november en december nemen vervolgens de raden en Staten een besluit.

Inhoudelijke gevolgen voor Haren

De actualisatie van de Regiovisie ca heeft geen financiële consequenties voor de lopende Harense programma's. In de nieuwe speerpunten van de geactualiseerde Regiovisie zijn de volgende Harense projecten opgenomen:

Speerpunt Interne samenhang (Programma bereikbaarheid)

Gehonoreerde aanvragen:

- Herprofilering weg/fietspad langs Meerweg
- Verbetering bereikbaarheid transferium Haren/westelijke aansluiting A28
- Fietsroute rotonde Meerweg Paterswolde
- Bus op de vluchtstrook A28 De Punt - Haren
- Bus/treinknooppunt stationsgebied Haren en infra ontsluiting
- Stationsgebied Haren

Te verwachten projecten 2013/2014:

Permanente uitbreiding transferium Haren

Speerpunt kwaliteit van stad en land (regiopark):

- Uitvoeringsprogramma 2013, deels 2014
- Landgoed Glimmen
- Verbindingszone en entree Meerweg
- Inrichting Meerweg
- Versterken landschapselementen Haren
- Herstel natte landschapselementen Haren
- Uitvoering structuurvisie Meerweg Haren
- Toeristisch recreatieve infrastructuur Paterswoldsemeer ap
- Kleinschalige landschapselementen Haren 2013- 2016
- Buurderij Oost- en Onnerpolder
- Verkenning laagveengordel

Substantieel Project Schakelgemeente

Stationsgebied

Voorstel

1. Instemmen met de actualisatie van de Regiovisie Groningen-Assen, zoals verwoord in het rapport 'Veranderende context – blijvend perspectief' en in principe instemmen met geactualiseerde Netwerkanalyse 2013 inclusief de daarin opgenomen Bereikbaarheidsstrategie, de nieuwe visie op het hoogwaardig openbaar vervoer en het bijbehorende Uitvoeringsprogramma.
2. Mochten de reacties van de deelnemende gemeenten en provincies aanleiding voor de Stuurgroep zijn substantiële veranderingen aan te brengen in haar voorstellen, zullen wij u opnieuw consulteren.

Haren, 14 oktober 2013

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

J.G. Vlietstra,
burgemeester